

Konferens och fördjupning den
15-16 oktober 2018 i Stockholm,
Citykonferensen Ingenjörshuset

Förskolepedagogiskt
perspektiv på utbildning,
undervisning och lärande!

Utbildning och undervisning i förskolan

– systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete
för framtidens förskola

- Förskolans stärkta pedagogiska uppdrag – vad innebär undervisningsbegreppet och vad betyder det för förskolans utvecklingsarbete?
- Hur använda läroplanen som stöd och metod för att levandegöra förskolans uppdrag i praktiken?
- Hur balansera att förskolan förblir förskola och inte skolifieras – leda och styra med fokus på utbildning och undervisning i framtidens förskola
- Digitaliseringen som en naturlig del i verksamheten – implementering av moderna arbetssätt och lärverktyg utifrån förskolans uppdrag
- Systematiskt kvalitetsarbete ur ett undervisningsperspektiv – dokumentation, analys och bedömning som synliggörande av barns utveckling och lärande

Separat bokningsbar inspirationseftermiddag den 16 oktober Systematiskt professions- och utvecklingsarbete baserat på evidensbaserat lärande och beprövad erfarenhet

Eftermiddagen ger en demonstration av metoder som är utvecklade för att stärka kollegiets gemensamma lärande och höja kompetensnivån där individens inneboende potential och unika resurser tas tillvara. Du lär dig att använda flera effektiva verktyg som du har direkt praktisk användning för i arbetet med din egen och kollegors professionsutveckling.

Under ledning av **John Steinberg**, fil dr i pedagogik, författare och utbildare

Talare och praktikfall:

Christian Eidevald

leg. förskollärare och docent,
Stockholms universitet

John Steinberg

fil. dr i pedagogik, författare och
utbildare

Susanne Svedberg

leg. förskollärare och enhetschef Kvalitet
och Integration, Nyköpings kommun

Anette Eskilsson

verksamhetsutvecklare för förskola,
Mölnåls stad

Carina Eriksson

verksamhetsutvecklare och kreativ
ledare, förskolans resurscenter,
Mölnåls stad

Inger Fält

fil. mag i pedagogik och tidigare
universitetsadjunkt, Linnéuniversitetet

Malin Andersson

bitr. förskolechef, Åstorps kommun

Erika Kyrk Seger, pedagogisk
samordnare, Gråbo förskolor, Lerums
kommun/Lärande Framtid

Martina Lundström

verksamhetsutvecklare och pedagogista

Miss a inte!

Christian Eidevald, leg. förskollärare och docent, Stockholms universitet

Omsorgsfull och lekfull undervisning i förskolan

Christian var bland annat med i expertgruppen inför revideringen av läroplanen och är en av de forskare som skrivit i Skolverkets kunskapsöversikt om Undervisning i förskolan.

Utbildning och undervisning i förskolan

– systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för framtidens förskola

Konferensprogram dag 1 den 15 oktober

08.30 Registrering

09.00 Välkommen till konferensen

09.05-10.30

Framtidens förskola – förverkliga förskolans stärkta pedagogiska uppdrag med fokus på undervisningsbegreppet och vad det betyder för framtidens förskola

- Nyheterna i den reviderade läroplanen – hur tolka förskolans utbildningsuppdrag och undervisning i förskolan?
- Hur förhålla sig till undervisningsbegreppet i relation till uppdraget om omsorg, lärande och utveckling?
- Hur kan man skapa en organisation som stödjer mer specifika innehållsmål kring barns omsorg, lärande och utveckling?
- Hur genomför vi arbetet med en gemensam grund och vision för hela verksamheten i syfte att forma barnens framtida förskola?
- Hur gör vi för att möjliggöra nytänkande och arbeta praktiskt och reflekterande för att förverkliga intentionerna i läroplanen?

Susanne Svedberg är legitimerad förskollärare och har ägnat hela sitt yrkesverksamma liv till arbete inom förskolan, både som förskollärare, förskolechef, specialpedagog, utbildningschef och kvalitets- och integrationschef. Parallellt har hon under ett flertal år arbetat med fortbildnings- och kvalitetshöjande frågor som föreläsare och konsult. Susanne har även skrivit en bok om att vara professionell i förskolan och vad det innebär i arbetssätt och förhållningssätt.

10.30-10.50 Förmiddagskaffe

10.50-12.30

Leda kvalitetsarbete ur ett undervisningsperspektiv – dokumentation, analys och bedömning som synliggörande av barns utveckling och lärande

- Vad är beprövad erfarenhet och vilka strategier finns det för att fånga processerna i vardagen – hur förtydliga och föra in vetenskapen i det vi gör i det dagliga arbetet?

- Hur lägga upp strategier och processer för pedagogiskt arbete utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet?
- Hur kan dokumentationsarbetet bli en tydligare del i undervisningsuppdraget?
- När undervisar vi – hur visa på och förtydliga när undervisningen sker i verksamheten?
- Så skapas arbetsprocesser och flöden där dokumentation och utvecklingsarbete går hand i hand
- Med undervisning kommer bedömning – hur ska det hanteras och hur dokumentera och göra bedömningar i förskolan:
  - o vilka är kraven och syftet, vad ska analyseras och för vem?
  - o hur fånga barns kunskapsutveckling och lärande som en del av det systematiska kvalitetsarbetet?

Inger Fält har sedan 2010 varit universitetsadjunkt vid Linnéuniversitetet med huvudsakligen uppdrag inom rektorsprogrammet. Hon har en fil. mag i pedagogik, utbildning i organisation och ledarskap och även många års erfarenhet som skolledare inom förskola och skola.

12.30-13.30 Lunch

13.30-14.45

Använd läroplanen som metod för förskolans systematiska kvalitetsarbete – stöd och processer som levandegör uppdraget med fokus på undervisning i förskolan

Ta del av arbetssätt som binder samman det systematiska kvalitetsarbetet med undervisning i förskolan. Utifrån sin medverkan i IFOUS projektet ”undervisning i förskolan” har man plockat in olika teoretiska perspektiv i vardagen som skapat tydliga effekter på verksamheten som påverkar barnens utveckling och lärande. Utvecklingsarbetet har skapat en tydlig organisation och struktur där måldialoger, områdesfokus och tydliga uppföljningar gör skillnad för varje barn.

- Hur bryta ner förskolans läroplan så att det blir en effektiv metod och stöd för verksamhetsutveckling?
- Hur utforma hållbara strukturer och processer som möter en förtydligad verksamhet utifrån läroplanens mål?
- Hur förtydliga undervisningsbegreppet mot verksamhetens mål och planering?
- Mäta resultat och se kvaliteten i förskolans verksamhet – verktyg för att följa upp och säkrar att vi gör rätt saker utifrån förskolans uppdrag och mål

Utbildning och undervisning i förskolan

– systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för framtidens förskola

Malin Andersson är biträdande förskolechef i Åstorps kommun. Åstorp är en av 10 kommuner i Sverige som deltagit i IFOUS projektet ”undervisning i förskolan”.

14.45-15.05 Eftermiddagskaffe

15.05-16.30

Omsorgsfull och lekfull undervisning i förskolan

I skollagen framgår, sedan 2010, att undervisning ska ske inte bara i skolan utan också i förskolan. Skolinspektionens granskning visar att en stor del förskolechefer och förskollärare inte tycker att detta är ett begrepp som hör hemma i förskolan och förskollärare ser sig sällan som undervisande lärare, vilket var en stor orsak till arbetet med att revidera läroplanen sattes igång. I föreläsningen görs en genomgång av vad undervisning i förskola kan vara utifrån förskolans tradition, där omsorg och lek är centralt, samt utifrån forskning om barns utveckling och lärande.

Christian Eidevald är legitimerad förskollärare och docent i förskoledidaktik vid Stockholms universitet. Han är programansvarig för förskollärarytbildningen, har skrivit flera böcker och har haft expert-uppdrag åt både Skolinspektionen och Skolverket. Han var bland annat med i expertgruppen inför revideringen av läroplanen och är en av de forskare som skrivit i Skolverkets kunskapsöversikt om Undervisning i förskolan.

16.30 Första konferensdagen avslutas

Konferensprogram dag 2 den 16 oktober

08.00 Morgonkaffe

08.15-09.15

Digitaliseringen som en naturlig del i förskolan – implementering av moderna arbetsätt och lärverktyg

Ibland har verktyg och appar en tendens att hamna främst i vårt synfält och låter oss vara i digitalt yttflyt och i happenings istället för i fokus på uppdraget. Hur göra barnen till huvudpersoner i vårt arbete på förskolan, där digitala verktyg är ett stöd och inte ett fokus? Under föreläsningen kommer Erika bland annat att lyfta ämnen som demokratiuppdraget, förhållningssätt och undervisning i relation till digitalitet i förskolan.

- Vilka konsekvenser får revideringen av läroplanen för förskolechef, förskollärare och arbetslag i det digitala arbetet?
- Vad behöver förskolechef, förskollärare och arbetslag fundera kring för att förstå det digitalas roll i utbildning och samhälle?
- Hur förankras det praktiska arbetet med digitala verktyg i läroplanens intentioner och utifrån en tanke om undervisning och inte en happening?
- Hur skapas sammanhang och förbindelser mellan digitalitet och de processer barnen är inne i?
- Hur blir digitalisering i förskolan en del av det pedagogiska arbetet och förankrat i ett professionellt förhållningssätt utifrån förskolans uppdrag?

Erika Kyrk Seger är utbildad lärare för tidigare åldrar (F-3) och har arbetat som förskollärare och verksamhetsutvecklare men arbetar idag som pedagogisk samordnare för Gråbo förskolor. Erika har även en högskolefördjupning som kulturpedagogisk handledare i förskola och skola, även kallad pedagogista. Förutom detta föreläser och bloggar Erika på sin sida, Lärande Framtid, men är också aktiv på sociala medier.

09.15-09.35 Förmiddagskaffe

Utbildning och undervisning i förskolan

– systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för framtidens förskola

09.35-11.00

Leda och styra förskolans utvecklingsarbete i utbildning och undervisning – för verksamheten framåt och förankra läroplanens intentioner

Ta del av hur Mölndal organiserat sitt utvecklingsarbete och kollegiala lärande i syfte att öka likvärdigheten mellan sina förskolor – ett intensivt arbete som har haft fokus på begreppen Undervisning och Utbildning. Inspiration har bl a hämtats från A. S. Pihlgrens Undervisning i förskolan, samt Engdahl och Eidevalds föreläsningar om undervisning i förskolan.

- Hur skapa förutsättningar och forum för diskussioner som går på djupet och som släpper lös tankeprocesserna?
- Vilka områden är framgångsrika när det gäller att utveckla en undervisning som stödjer barns lärande?
- Metoder för att medvetandegöra undervisningsbegreppet och skapa en gemensam, enhetlig förståelse om förskolans uppdrag

Anette Eskilsson är verksamhetsutvecklare med inriktning förskolan i Mölndals stad. Där har Anette erfarenhet av att arbeta med kompetensutveckling i arbetslag, utvecklingsgrupper samt centrala nätverk.

Carina Eriksson är verksamhetsutvecklare och kreativ ledare på förskolans resurscenter med fokus på ett utvecklat lärande inom estetiska lärprocesser.

11.00-11.10 Bensträckare

11.10-12.30

Analys och reflektion kring undervisning i det systematiska kvalitetsarbetet – processer för att förstå verksamheten och få underlag för fortsatt utvecklingsarbete för barns lärande

– förskolepedagogiskt perspektiv på utbildning, undervisning och lärande

- Mäta och värdera det omätbara – vad är det vi ska mäta och vad är ett resultat i förskolan?
- Hur gör man en analys och förstår den utifrån förskolans uppdrag?
- Pedagogisk dokumentation som underlag för analys och utvecklingsarbete med barnets lärande i fokus
- Att systematiskt följa verksamheten och lyfta frågor till rätt nivå – vilka frågor bör du ställa till verksamheten för att komma till kärnan och kontinuerligt veta var verksamheten befinner sig?

- Hur arbeta bort komplexiteten i analysarbetet och enklare se mönster för framgång och utvecklingsbehov i vardagsarbetet?

Martina Lundström arbetar som förskoleutvecklare och pedagogista i bl a Västra Göteborg. Dessutom har Martina uppdrag att stötta förskolechefer, pedagoger och pedagogistor att utveckla deras förskoleorganisationer runt om i landet. Hon är författare till boken Det synliga barnet: barns perspektiv i kvalitetsarbetet (2016), medförfattare till boken Mediepedagogik samt arbetar nu med sin nästa bok som kommer ut under 2019.

12.30 Konferensen avslutas

12.30-13.30 Lunch för deltagare till i eftermiddagens fördjupning

13.30-16.45 Separat bokningsbar fördjupning "Systematiskt professions- och utvecklingsarbete baserat på evidensbaserat lärande och beprövad erfarenhet"

Avbrott görs för eftermiddagskaffe ca 14.45

Sagt om Kompetentos konferenser:

*"Har fått mycket användbara verktyg. Bra med forskning/metodik i blandning"
Linköpings kommun*

*"Mycket spännande och intressant. Bra blandning av talare och ämnen"
Borås stad*

*"Det har verkligen varit en konferens av mycket hög kvalitet som gett mig många tankar och idéer inför mitt fortsatta arbete"
Pajala kommun*

*"Bästa konferensen på länge. Bred kompetens hos föreläsarna från olika "yrkeskategorier". Lämnar konferensen med ett leende på läpparna"
Stockholms stad*

Utbildning och undervisning i förskolan

– systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för framtidens förskola

Separat bokningsbar fördjupning, den 16 oktober, kl 13.30 – 16.45

Systematiskt professions- och utvecklingsarbete baserat på evidensbaserat lärande och beprövad erfarenhet

Strategier för professionell utveckling, lärande och förändring

Systematiska och disciplinerade samtal om pedagogiska frågor är vägen framåt om man vill utveckla förskoleverksamheten och sin personliga professionalitet. Eftermiddagen ger en demonstration av metoder som är utvecklade för att stärka kollegiets gemensamma lärande och höja kompetensnivån där individens inneboende potential och unika resurser tas tillvara. Du lär dig att använda flera effektiva verktyg som du har direkt praktisk användning för i arbetet med din egen och kollegors professionsutveckling.

Ta del av frågeställningar som:

- Professionellt utvecklingsarbete i arbetslaget – väck intresset för nya arbetssätt för att undvika att verksamhet vilar på gammal kunskap
- Hur – tillsammans med arbetslaget formulera en tydlig grundidé för att nå längre i det gemensamma utvecklingsarbetet
- Vad är beprövad erfarenhet och vilka strategier finns det för att fånga processerna i vardagen – hur förtydliga och föra in ny kunskap i det vi gör i det dagliga arbetet?
- Konkreta metoder för att bepröva våra egna erfarenheter – utvärdera om det finns belegg för att det vi gör ger önskat resultat
- Hur gå från abstraktioner till konkreta handlingar i verksamheten?
- Skapa förutsättningar som underlättar uppföljning och lyfter utvecklingsarbetet till nästa nivå
- Hur lägga upp strategier och processer för pedagogiskt arbete genom viktiga makro frågor på organisations- och individnivå: Varför? (Syfte) Vad? (Värderingar) Vart? (Riktning)

John Steinberg, fil dr i pedagogik, författare och utbildare

John är en mycket jordnära teoretiker med praktisk erfarenhet som rektor för förskolan och grundskolan. Han är författare till 48 böcker om ledarskap, mentorskap, pedagogik och lärande. www.steinberg.se

Fotograf Michael Steinberg

Avbrott görs för eftermiddagskaffe ca 14.45

Utbildning och undervisning i förskolan

– systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för framtidens förskola

Datum:

Utbildning och undervisning i förskolan, Konferens och fördjupning den 15-16 oktober 20188

Konferensanläggning:

Citykonferensen Ingenjörshuset
Malmskillnadsgatan 46, Stockholm

Fyra sätt att anmäla sig:

Telefon 072-2782892

Mail anmalan@kompetento.se

Post Kompetento, Maria Sandels Gränd 1,
112 69 Stockholm

Web www.kompetento.se/anmalan

Priser	Boka före den 15 juni	Boka före den 14 september	Ordinarie pris
Konferens	5995 kr 1 000 kr i rabatt	6995 kr	6995 kr
Fördjupning	2495 kr	2495 kr	2495 kr
Konferens + fördjupning	6990 kr 2 500 kr i rabatt	7990 kr 1 500 kr i rabatt	9490 kr

Alla priser exkl moms, rabatter går inte att kombinera.

Förnamn Efternamn Befattning

Avdelning/enhet e-postadress Telefon

Jag anmäler mig till:

Konferens Endast fördjupning Konferens och fördjupning

Faktureringsadress; adress, postnummer, ort, ev referensnummer

Postadress; adress, postnummer, ort

Betalningsvillkor:

Betalning sker mot faktura, 30 dagars betalningsvillkor, hela anmälningsavgiften måste vara betald innan konferensdagarna. Betalning efter förfallodagen debiteras dröjsmålsränta med 10 %.

Avbokningsvillkor:

Din bokning kan alltid överlåtas till någon kollega. Vid skriftlig avbokning senast 4 veckor innan konferensen erhålls full avgift, vid avbokning fram till 2 veckor innan konferensen erhålls ett värdebevis på hela summan att använda som betalning på någon annan av Kompetentos konferenser, därefter utgår ingen ersättning vid avbokning. Vid avbokning tas en administrativ avgift på 500 kr.

Kompetento reserverar sig för eventuella mindre ändringar i programmet som t.ex. ändring av lokal eller enstaka talare.

Varmt välkommen till konferensen!